

31.3.2014

KOMUNIKAT DLA POSŁÓW

Przedmiot: Petycja 0509/2013, którą złożyła Sylwia Maćkowiak (Polska), (w imieniu stowarzyszenia „Nasz Dom”) w sprawie planów budowy kopalni węgla brunatnego w rejonie miejscowości Poniec, Krobia i Oczkowice (południowa Wielkopolska)

1. Streszczenie petycji

Stowarzyszenie „Nasz Dom” sprzeciwia się planom budowy odkrywkowej kopalni węgla brunatnego oraz, w przyszłości, elektrowni, w której będzie się palić węgiel brunatny wydobywany na miejscu, w okolicach miejscowości Poniec, Krobia i Oczkowice. Stowarzyszenie składa się z mieszkańców regionu, którzy obawiają się, że przedsięwzięcie to spowoduje nieodwracalne szkody na obszarach wiejskich w regionie, jak również zanieczyszczenie środowiska.

Spółka górnicza PAK Górnictwo Sp. z o.o. uzyskała licencję w maju 2011 r. i obecnie rozpoczęła w regionie wstępne odwierty.

2. Dopuszczalność

Petycja uznana została za dopuszczalną dnia 19 listopada 2013 r. Zwrócono się do Komisji o przekazanie informacji (art. 202 ust. 6 Regulaminu).

3. Odpowiedź Komisji otrzymana dnia 31 marca 2014 r.

Składający petycję, stowarzyszenie „Nasz Dom” sprzeciwia się planom budowy odkrywkowej kopalni węgla brunatnego. Mieszkańcy protestują przeciwko rozpoczętym pracom badawczym. Prace są prowadzone w oparciu o decyzję Ministra Środowiska (z dnia 11 maja 2011 r.), pozwalającą na prace badawcze i oznaczenie złoża węgla brunatnego w

okolicach miejscowości Poniec, Krobia i Oczkowice. Składający petycję zwraca uwagę na fakt, że region ten jest gospodarczo i historycznie związany z nowoczesnym rolnictwem (podając również przykład wielu zakładów przetwórstwa spożywczego w okolicy). W związku z tym miejscowa ludność uważa, że plany budowy kopalni odkrywkowej węgla brunatnego zagrażają ich interesom społecznym i ekonomicznym. Zdaniem składającego petycję postępowanie władz miejskich i ministra środowiska, którzy wydali zgodę na prace badawcze, narusza art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Składający petycję porusza również kwestię polskich przepisów dotyczących wysiedlenia i zgodności tych przepisów z polską konstytucją. Ponadto składający petycję odnosi się do decyzji o przyznaniu inwestorowi prawa do przeprowadzenia prac badawczych, z klauzulą natychmiastowej wykonalności, która jego zdaniem stanowi naruszenie praw własności. W podsumowaniu, zdaniem składającego petycję obecny stan rzeczy wskazuje na naruszenie art. 6 i 37 Karty praw podstawowych. Składający petycję wskazuje dodatkowo na prawdopodobieństwo naruszenia przepisów art. 6 dyrektywy siedliskowej, pod kątem której kopalnia odkrywkowa powinna być zatwierdzona.

Uwagi Komisji

W sprawie domniemanego naruszenia Karty praw podstawowych;

Karta praw podstawowych ma głównie zastosowanie do instytucji UE. Jest ona również wiążąca dla władz krajowych, lecz jedynie w odniesieniu do wdrażania prawa UE. W przypadku tej konkretnej skargi na działania władz krajowych, tj. polskiego Ministerstwa Środowiska, można jedynie uznać, że władze wdrażają prawo UE, podejmując decyzję w ramach właściwego prawa UE: na przykład wdrażając dyrektywę OOS (2011/92/UE) lub dyrektywę siedliskową (92/43/EWG). Na tym etapie procedury właściwe władze nie podjęły dotychczas decyzji o pozwoleniu zgodnie z prawem krajowym, w wykonaniu którejkolwiek z dyrektyw UE. Przyczyną takiego stanu rzeczy wydaje się być przede wszystkim fakt, że odnośny etap procedury, tj. konsultacje z ewentualnymi zainteresowanymi decyzją stronami (jak np. pozwolenie na działalność wydobywczą w danym miejscu), nie został jeszcze osiągnięty.

Jednak jeżeli procedura osiągnie ten etap, właściwe władze będą zobowiązane przestrzegać Karty praw podstawowych, w tym prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), prawa własności (art. 17) i obowiązku uwzględnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska w polityce (art. 37). W kwestii zarzucanego naruszenia art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Karta), należy zaznaczyć, że postanowienia tego artykułu są wiążące jedynie w odniesieniu do unijnych instytucji, urzędów i agencji. Nie mają zatem bezpośredniego zastosowania do państw członkowskich. Prawo do dobrej administracji jest jednak jedną z ogólnych zasad prawa Unii Europejskiej, której państwa członkowskie zobowiązały się przestrzegać, w szczególności w trakcie procedur administracyjnych wdrażających prawo UE, jak w wyżej wymienionych przypadkach.

W kwestii domniemanego naruszenia dyrektywy 92/43/WE¹

Obawy składającego petycję są związane z faktem, że jeżeli kopalnia odkrywkowa zostałaby

---

¹ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

zatwierdzona, leż depresyjny miałby także negatywny wpływ na Dolinę Baryczy będącą obszarem chronionym w ramach programu „Natura 2000” i położoną na obrzeżach planowanej odkrywki. Takie negatywne oddziaływanie naruszałoby art. 6 dyrektywy siedliskowej.

Z udzielonych informacji jasno wynika jednak, że proces udzielania pozwolenia na realizację tego projektu jeszcze się nie rozpoczął. Trwają jedynie prace badawcze na terenie leżącym poza obszarem „Natura 2000”. A zatem, w świetle udzielonych informacji, Komisja nie może stwierdzić, że naruszono przepisy dyrektywy siedliskowej. Jeżeli inwestor postanowi wdrożyć projekt, będzie musiał uzyskać pozwolenia wymagane polskim prawem (decyzję środowiskową), w ramach których niezbędne będzie przeprowadzenie oceny ewentualnego oddziaływania na obszar „Natura 2000”.

W kwestii konsultacji społecznych

Składający petycję twierdzi również, że dotychczas nie zasięgnięto w sprawie planów utworzenia kopalni odkrywkowej w tym miejscu ani opinii władz miejskich, ani społeczeństwa.

Z oceny informacji udzielonych przez składającego petycję jasno wynika, że proces wydawania pozwolenia na budowę jeszcze się nie rozpoczął. Jeżeli proces udzielania pozwolenia na kopalnię odkrywkową się rozpocznie, polskie prawo przewiduje obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych w ramach procedury wydawania pozwolenia środowiskowego. Wymóg ten jest transpozycją obowiązków wynikających z dyrektywy 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (dyrektywa OOS)¹.

W kwestii niezgodności podjętych środków z polską konstytucją.

Komisja nie jest uprawniona do zbadania, czy podjęte środki są zgodne z polską konstytucją.

Wnioski

W oparciu o dostępne informacje Komisja nie jest obecnie w stanie stwierdzić naruszenia przepisów UE z dziedziny ochrony środowiska.

---

¹ Dz.U. L 26/1 z 28.1.2012.